

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 194/2017-71

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. septembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti Slovenského pozemkového fondu, Búdkova 36, Bratislava, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Slezák, s. r. o., Riazanská 48, Bratislava, za ktorú koná advokát JUDr. Peter Slezák, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 5/2013 z 31. marca 2016 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 5/2013 z 31. marca 2016 p o r u š e n é b o l i .

2. Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 5/2013 z 31. marca 2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 545,69 € (slovom päťstoštyridsaťpäť eur a šesťdesiatdeväť centov) na účet jeho právneho zástupcu, Advokátskej kancelárie JUDr. Peter Slezák, s. r. o., Riazanská 48, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením č. k. III. ÚS 194/2017-51 z 21. marca 2017 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť Slovenského pozemkového fondu, Búdkova 36, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 M Cdo 5/2013 z 31. marca 2016.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou na Okresnom súde Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 27 C 35/2010 domáhal proti žalovaným [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná v 1. rade“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná v 2. rade“) za účasti vedľajších účastníkov na strane sťažovateľa [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „vedľajší účastníci“), aby okresný súd určil, že pozemky registra C, parcela č. [REDAKOVANÉ], trvalé trávnaté porasty s výmerou 427 m², parcela č. [REDAKOVANÉ] orná pôda s výmerou 4 178 m², pozemky registra E, parcela č. [REDAKOVANÉ] orná pôda s výmerou 216 m², parcela č. [REDAKOVANÉ] orná pôda s výmerou 179 m², pozemky registra C, parcela č. [REDAKOVANÉ] orná pôda s výmerou 2 264 m², parcela č. [REDAKOVANÉ] orná pôda s výmerou 32 m² a pozemky registra E parcela, č. [REDAKOVANÉ] orná pôda s výmerou 46 m² v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sporné pozemky“) sú vo vlastníctve štátu v správe Slovenského pozemkového fondu, a to z právneho titulu opustenej veci podľa § 132 ods. 1

v spojení s § 119 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „zákon č. 141/1950 Zb.“, alebo „stredný občiansky zákonník“). Tieto pozemky mali v roku 1948 nadobudnúť na základe výmeru o vlastníctve pôdy č. 1121/48 – 1/B z 2. apríla 1948 právni predchodcovia žalovanej v 1. rade [REDACTED] a manželka [REDACTED] a právni predchodcovia žalovanej v 2. rade [REDACTED] a manželka [REDACTED] a žalované potom dedením, avšak prídelu sa vzdali v prospech JRD, a to k 1. januáru 1951, o čom boli okresným národným výborom, pôdohospodárskym odborom vyhotovené zápisnice o vyúčtovaní s odchádzajúcimi prídelcami 26. januára 1955 a na ich základe došlo aj k realizovaniu vyúčtovania, o čom svedčia spisy Slovenskej štátnej sporiteľne z 2. januára 1957. Pretože pôvodní prídelcovia sa vzdali svojho vlastníckeho práva, toto stratili v zmysle § 132 ods. 1 v spojení s § 119 zákona č. 141/1950 Zb. v dôsledku čoho pripadli do vlastníctva štátu. Pretože štát bol (aj s poukazom na osvedčenie Obvodného úradu v Stupave z roku 1994) vlastníkom týchto nehnuteľností, tento stav nemohol byť zmenený ani návrhom na zápis výmerov v prospech právnych predchodcov žalovaných. Ak napriek tomu k takémuto zápisu v roku 2006 došlo, stalo sa tak v rozpore s § 36a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého platilo, že ak je vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva a na vykonanie záznamu je predložená ďalšia verejná listina alebo iná listina, ktorá nevychádza z údajov katastra, katastrálne orgány nevykonajú záznam a vyzvú dotknuté osoby, aby podali na súde návrh na určenie práva k nehnuteľnosti. Správa katastra sa však týmto ustanovením neriadila.

Ako vedľajší účastníci na strane sťažovateľa vstúpili do konania osoby, ktoré majú na jednom zo sporných pozemkov postavenú rekreačnú chatu a pozemok užívajú na základe zmluvy uzatvorenej so Štátnymi lesmi Slovenskej republiky v roku 1973. Vedľajší účastníci sa vo svojich vyjadreniach stotožnili s argumentáciou sťažovateľa a poukázali na to, že výmer o prídele nemá ani zákonné náležitosti (chýba dátum vydania, podpis i úradná pečiatka), naopak zápis o vyúčtovaní s odchádzajúcim prídelcom je riadne podpísaný a navyše je zrejmé, že všetky pridelené pozemky v roku 1951 prevzalo do užívania JRD.

Okresný súd rozsudkom č. k. 27 C 35/2010-222 zo 7. septembra 2011 žalobu sťažovateľa zamietol. Z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že právnym predchodcom žalovaných boli riadne datovanými a podpísanými výmery o vlastníctve pôdy vydanými Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Zb. n. SNR pridelené poľnohospodárske nehnuteľnosti do vlastníctva. Naopak, na zápisoch s odchádzajúcimi prídelcami chýbajú podpisy ich manželiek. Štátna sporiteľňa v Bratislave, finančná a účtovná služba majetkovej podstaty pozemkových reforiem zaslala 2. januára 1957 prídelcom výzvu na úhradu prídelovej ceny, ktorej súčasťou je výpis z účtu. Obvodný pozemkový úrad v Malackách 26. januára 2006 vydal rozhodnutie, ktorým podľa zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov nepriznal predchodcom žalovaných vlastníctvo k pozemkom s odôvodnením, že toto ostalo zachované. Okresný súd síce zistil i to, že k sporným pozemkom bolo zapísané vlastníctvo Slovenského pozemkového fondu v roku 1994 na základe osvedčenia Obvodného úradu Stupava z 25. októbra 1994 č. 73/94/Bí, ktorý osvedčil, že nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu ako vec, ktorá nepatrí nikomu podľa § 119 stredného občianskeho zákonníka, avšak za podstatné považoval to, že katastrálne orgány vyhovel v roku 2006 (resp. 2005) žiadosti o zápis prídelového plánu z 2. apríla 1948, resp. výmerov o vlastníctve pôdy. Právne vec okresný súd posudzoval podľa nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1946 o vydaní výmerov o vlastníctve pôdy pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR, nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Zb. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa so zohľadnením § 119 a § 132 zákona č. 141/1950 Zb. Dospel k záveru, že predchodcovia žalobcov výmerom o pridelení pôdy nadobudli vlastníctvo k prídelu momentom jeho právoplatnosti (intabulácia sa nevyžaduje), pričom tieto výmery neboli nikdy zrušené, resp. pridelený majetok nebol nikdy odňatý prídelcom a pridelený inej osobe na to oprávneným orgánom (Povereníctvo Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu). S argumentáciou sťažovateľa, že následne došlo k strate vlastníctva

z dôvodu vzdania sa vlastníctva prídelcami, resp. opustením vecí, sa okresný súd nestotožnil, čo odôvodnil takto:

„Podľa § 132 ods. 1 z. č. 141/1950 Zb. Občianskeho zákonníka účinného od 01. 01. 1951 vlastníctvo sa stráca najmä tým, že ho nadobudne niekto iný alebo že sa ho vlastník vzdá.

Podľa § 119 písm. a) z. č. 141/1950 Zb. Občianskeho zákonníka účinného od 01. 01. 1951 veci, ktoré nepatria inému, sú vo vlastníctve štátu, ak nemajú cenu len nepatrnú.

... Súd sa nestotožnil s argumentáciou navrhovateľa a vedľajšieho účastníka a s ich výkladom prídelových plánov a zápisov o vyúčtovaní s odchádzajúcim prídelcom. Predmetné listiny preukazujú len tú skutočnosť, že JRD prevzalo v roku 1951 pridelené nehnuteľnosti do užívania, čo nemožno stotožniť s pojmom vzdanie sa vlastníctva, resp. s pojmom opustenie vecí. Na oboch zápisoch je uvedená poznámka odchádzajúceho prídelcu, že v roku 1951 JRD všetky pozemky prevzalo. Dané listiny nevyjadrujú slobodnú a vážnu vôľu prídelcov vzdať sa svojho vlastníctva, resp. opustiť pridelené nehnuteľnosti. Súd poukazuje i na tú skutočnosť, že na zápisoch absentujú podpisy prídelcov [REDACTED] a [REDACTED]. Vykladať predmetné listiny je potrebné aj s ohľadom na historické súvislosti. Išlo o obdobie začiatku kolektivizácie sprevádzané znárodňovaním majetku, zakladaním poľnohospodárskych družstiev, ktoré brali do užívania pôdu vo vlastníctve občanov, a to často krátko aj násilným spôsobom. V kontexte týchto historických súvislostí je spochybnené, že sa prídelcovia dobrovoľne vzdali vlastníctva, že dobrovoľne svoje nehnuteľnosti opustili. Išlo o jednostranný akt zo strany poľnohospodárskeho družstva, ktoré zabralo do užívania pôdu vlastníkov bez ohľadu na ich súhlas a nie o opustenie nehnuteľností vlastníkmi, resp. o vzdanie sa vlastníctva, ako to hodnotí a vykladá navrhovateľ. Súd poukazuje i na výzvy Štátnej sporiteľne v Bratislave zo dňa 02. 01. 1957 adresované právnym predchodcom odporkýň, kde sa vyzývajú na doplatenie ceny za prídel, ak ešte tak neučinili, resp. sa uvádza, že ak majetok vniesli do družstva, tak sa zastavuje platenie splátok, avšak nič sa v tejto výzve neuvádza o opustení prídelov.

Navrhovateľ a vedľajší účastník ako na ďalší dôkaz o vzdaní sa prídelu, resp. jeho opustení poukazujú na listinu - Osvedčenie vydané obvodným úradom Stupava č. 73/94/Bí

zo dňa 25. 10. 1994, kde sa aj o nehnuteľnostiach, ktoré sú predmetom sporu uvádza, že prešli do vlastníctva štátu ako vec, ktorá nepatrí nikomu podľa § 119 z. č. 141/1950 Zb. vo väzbe na § 854 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ uviedol, že dané osvedčenie deklaruje, že istý právny stav nastal. Súd nemá za to, že dané osvedčenie preukazuje stratu vlastníctva právnych predchodcov odporkýň. Nie je vôbec zrejmé, ako dospel Obvodný úrad k tomu, resp. z akej vychádzal listiny, že ide o veci, ktoré nepatria nikomu. V predmetnom súdnom konaní bola preukázaná existencia výmerov, ktoré neboli zrušené a ktoré preukazujú vlastníctvo právnych predchodcov odporkýň k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom sporu. Teda deklarovanie stavu, ktoré je uvedené v osvedčení, je vyvrátené a v konaní bol preukázaný iný právny stav.

Vedľajší účastník žiadal doplniť dokazovanie zistením, či bolo Oznámenie Katastrálneho úradu v Bratislave, Správy katastra Malacky zo dňa 19. 09. 2006, č. Z-689/06 riadne doručené navrhovateľovi. Doplnením dokazovania sa malo zistiť, či sa mohol navrhovateľ brániť voči postupu Správy katastra, ktorá podľa názoru vedľajších účastníkov pochybila, keď vykonala zápis vlastníckeho práva na základe výmerov, nakoľko v tom čase bolo zapísané vlastníctvo štátu.

Súd nevykonal doplnenie dokazovania, ako žiadal vedľajší účastník a to z dôvodu, že nepovažoval takéto doplnenie za relevantné. Zistenie doručenia, resp. nedoručenia oznámenia navrhovateľovi by nemalo žiaden vplyv na rozhodnutie súdu. Súd v predmetnom konaní rieši otázku vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam a nie je oprávnený rozhodovať o zákonnosti postupu správneho orgánu. V tejto veci súd ďalej poznamenáva, že aj keby sa dospelo v konaní o preskúmaní postupu správneho orgánu, že mal správny orgán v zmysle vtedy platného § 36a z. č. 162/1995 Z. z. katastrálneho zákona odkázať účastníkov na dohodu, resp. súdne konanie o určenie vlastníctva a nemal vykonať zápis vlastníctva na základe predložených výmerov, výsledkom by bola žaloba o určenie vlastníctva. Práve predmetné súdne konanie je konaním, v ktorom sa definitívne vyrieši otázka vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam.

Na základe vykonaného dokazovania a vyššie uvedeného zdôvodnenia dospel súd k záveru, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam patrilo právnym predchodcom odporkýň, bolo predmetom dedičstva a dedením prešlo na odporkyne. Stav aký je zapísaný

v katastri nehnuteľností zodpovedá výsledkom dokazovania. Nebolo preukázané, že sporné nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu a preto súd žalobu zamietol.“

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie s návrhom, aby bol zmenený tak, že žalobe bude vyhovené, alebo bol zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu. Odvolanie podali aj vedľajší účastníci [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] s tým, že právni predchodcovia žalovaných neboli ku dňu svojej smrti vlastníkmi predmetných nehnuteľností, súd prvého stupňa vec po právnej stránke neposúdil správne, pretože právnym predchodcom žalovaných zaniklo vlastnícke právo k sporným pozemkom v zmysle § 119 zákona č. 141/1950 Zb.

Krajský súd dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné a rozsudkom č. k. 6 Co 237/2011-260 z 30. januára 2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„Súd prvého stupňa zistil správne skutkový stav veci, po právnej stránke vec správne posúdil a svoje rozhodnutie aj podrobne a presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje jeho správnosť (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Vedľajší účastníci a žalobca vo svojich odvolaniach poukazovali na osvedčenie vydané Obvodným úradom v Stupave z 25. 10. 1994 č. 73/94/Bí, na základe ktorého bol žalobca zapísaný na [REDAKOVANÉ] ako vlastník sporných nehnuteľností. K tomu odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa sa tomuto osvedčeniu venoval na strane 8 odôvodnenia napadnutého rozsudku a správne konštatoval, že stav, ktorý toto osvedčenie deklarovalo, bol vyvrátený s tým, že v konaní bol zistený iný skutkový stav. Odvolací súd dodáva, že uvedené osvedčenie nezakladá nevyvrátiteľnú právnu domnienku vlastníctva štátu k sporným nehnuteľnostiam. Ani zápis žalobcu na list vlastníctva ako vlastníka sporných nehnuteľností nezakladá nevyvrátiteľnú právnu domnienku jeho vlastníckeho práva. Údaje o právach k nehnuteľnostiam sú totiž hodnoverné a záväzné za predpokladu, že sa nepreukáže opak (§ 70 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z. z.). V prejednáwanej veci bolo preukázané, že vlastníkmi sporných nehnuteľností boli ku dňu svojej smrti právni predchodcovia žalovaných, ktoré ich po nich zdedili.

V konaní bolo preukázané, že výmery o vlastníctve pôdy z 2. 4. 1948, na základe ktorých sa právni predchodcovia žalovaných stali vlastníkmi sporných nehnuteľností, neboli nikdy zrušené, resp. príslušný orgán, ktorým bolo v zmysle § 23 ods. 2 nar. vlády č. 104/1945 Zb. Povereníctvo SNR pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu, prídelcom pridelený majetok neodňal a nepridelil ho inej osobe. Tieto výmery sú verejnou listinou dokazujúcou vlastnícke právo prídelcov - právnych predchodcov žalovaných k sporným nehnuteľnostiam a sú aj v súčasnosti vkladuschopnou listinou o vlastníctve. V konaní nebolo preukázané, že by právni predchodcovia žalovaných hoci aj konkludentne pridelené pozemky dobrovoľne opustili, resp. že by sa slobodne a dobrovoľne vzdali vlastníckeho práva k týmto pozemkom. V zápisoch o vyúčtovaní s odchádzajúcim prídelcom z 26. 1. 1955 nie je žiadna zmienka o vzdaní sa vlastníckeho práva. Právni predchodcovia žalovaných ani konkludentne svoj majetok neopustili, len ho odovzdali do užívania JRD, pretože sami na ňom nemohli hospodáriť. Treba v tejto súvislosti zdôrazniť, že je veľavravná pripomienka odchádzajúcich prídelcov v zápisoch o vyúčtovaní s odchádzajúcim prídelcom, že v roku 1951 JRD prevzalo všetky pozemky. Právni predchodcovia žalovaných tým podľa názoru odvolacieho súdu dali najavo, že pridelené pozemky neodovzdávajú dobrovoľne, ale že konajú pod vplyvom prebiehajúcej kolektivizácie poľnohospodárstva, pričom nemajú inú možnosť. Samotný akt odovzdania sporných pozemkov poľnohospodárskemu družstvu nemožno kvalifikovať ako vzdanie sa vlastníckeho práva zo strany prídelcov. Bolo predsa skutočnosťou, že jednotné roľnícke družstvá v minulosti hospodárili prevažne na pozemkoch, ktorých vlastníkmi neboli a mali k nim právo družstevného užívania pôdy s tým, že vlastníkom týchto pozemkov zostalo zv. púhe vlastníctvo bez možnosti s týmito pozemkami disponovať a užívať ich. Je teda zrejmé, že sporné pozemky neboli vecami, ktoré nepatria inému a preto sa štát nemohol stať ich vlastníkom podľa § 119 zák. č. 141/1950 Zb.“

Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie, v ktorom uviedol, že súdy sa vecou a ním v konaní uplatnenými argumentmi riadne nezaoberali a vec nesprávne právne posúdili, čo viedlo k odňatiu možnosti sťažovateľovi pred súdom konať a založilo prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa uznesením sp. zn.

3 Cdo 67/2012 zo 16. apríla 2012 odmietol ako oneskorené (§ 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. a) OSP).

Na základe podnetu sťažovateľa generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podaním sp. zn. VI 2 Pz 68/2013 z 5. februára 2013 podal proti rozsudkom okresného súdu a krajského súdu mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 OSP v spojení s § 243f ods. 1 písm. b) a c) OSP, navrhol ich zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie okresnému súdu. Podľa generálneho prokurátora uvedenými rozsudkami bol porušený zákon, pretože okresný súd i krajský súd vec nesprávne právne posúdili a konanie zároveň zaťažili vadami, ktorých následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 243f ods. 1 písm. b) a c) OSP]. Generálny prokurátor bol toho názoru, že súdy dospeli k nesprávnemu právnemu záveru, podľa ktorého právní predchodcovia žalovaných pridelené nehnuteľnosti neopustili, keďže z dôkazov predložených sťažovateľom (zápisov o vyúčtovaní z 26. januára 1955) nesporne vyplynulo, že prídelcovia prídel opustili, čím prídel nemali v držbe, a tým vlastnícke právo v zmysle § 119 zákona č. 141/1950 Zb. stratili. Obom súdom vyčítal, že nechali bez povšimnutia poznámku uvedenú v zápisoch o vyúčtovaní, podľa ktorej prídelca odovzdal pridelený majetok v pôvodnom stave a že nezisťovali, či prídelcovia pridelenú pôdu obhospodarovali aj v čase do 1. januára 1951, keď ju dobrovoľne odovzdali do JRD, a teda, či sa prídelcovia vzdali dobrovoľne prídelu a dali najavo svoju vôľu na pridelenej pôde nehospodáriť. Ďalej poukázal na to, že osvedčenie Obvodného úradu v Stupave z 25. októbra 1994 vychádzalo zo Zoznamu odišlých prídelcov a užívateľov prídelov zo skonfiškovaných pôdohospodárskych majetkov s vyúčtovaním a jednoznačne deklaruje, že v ňom uvedené nehnuteľnosti sú vo vlastníctve štátu a že naň prešli ako vec, ktorá nepatrí nikomu podľa § 119 zákona č. 141/1950 Zb. Bol toho názoru, že z uvedených dokladov bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že prídelcovia neboli ku dňu svojej smrti vlastníkmi sporných nehnuteľností, a teda, že žalované dedili po nevlastníkoch.

Najvyšší súd o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora za účasti vedľajších účastníkov na strane sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 MCdo 5/2013 z 31. marca 2016 tak,

že mimoriadne dovolanie ako neopodstatnené zamietol (§ 243i ods. 2 OSP v spojení s § 243b ods. 1 OSP).

S námietkou generálneho prokurátora, že súdy zaťažili konanie inou vadou konania v zmysle § 243f ods. 1 písm. b) OSP, ktorú videl generálny prokurátor v nedostatočnom zistení skutkového stavu veci z dôvodu nevykonania všetkých dôkazov a v nesprávnom vyhodnotení dôkazov, sa najvyšší súd vysporiadal takto:

«Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že súd prvého stupňa pri vykonávaní dokazovania postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, vykonal dokazovanie, okrem iného, listinnými dôkazmi, a to prídelovými listinami z 2. apríla 1948 o nadobudnutí nehnuteľností (v nich presne označenými) v prospech [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ] v celkovej výmere 0,4273 ha v podiele 1/2, v prospech [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ] v celkovej výmere 0,5 ha v podiele 1/2, zápismi o vyúčtovaní z 26. januára 1955 spísanými za prítomnosti zástupcu ONV Bratislava - okolie, zástupcu MNV, zástupcu [REDAKOVANÉ] a pôvodných prídelcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Okrem iných dôkazov, tieto vykonané dôkazy obidva súdy (prvostupňový aj odvolací) vyhodnotili tak, že nikdy nebolo preukázané, že by prídelcy z 2. apríla 1948 boli niekedy zrušené, že by právni predchodcovia žalovaných (prídelci) pozemky, ktoré im boli pridelené, hoci aj konkludentne dobrovoľne opustili, resp. sa vzdali vlastníckeho práva, že v zápisniciach o vyúčtovaní z 26. januára 1955 nie je žiadna zmienka o vzdaní sa vlastníckeho práva.

Pokiaľ generálny prokurátor namieta potrebu vykonania ďalšieho dokazovania zisťovaním, či prídelcovia pridelené pozemky do ich odovzdania do užívania JRD užívali, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že skutočnosť, či prídelci pozemky užívali alebo nie, je pre následné vlastnícke vzťahy, ku ktorým malo dôjsť právnym úkonom prídelcov, právne bezvýznamná. Neužívanie pozemkov prídelcami mohlo mať totiž podľa vtedy platného práva iba dôsledky vyplývajúce z ustanovení § 23 ods. 2 nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa (ďalej len „nariadenie č. 104/1945 Sb.“), podľa ktorého ak prídelca nehospodári so starostlivosťou

riadneho hospodára, môže mu Povereníctvo Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu do 10 rokov odo dňa ujatia sa držby po vypočutí miestnej organizácie Jednotného zväzu slovenských roľníkov a okresného národného výboru pridelený majetok odňať a prideliť ho inej podľa tohto nariadenia kvalifikovanej osobe, o ktorej možno odôvodnene predpokladať, že bude na ňom riadne hospodáriť; o takýto prípad sa však v danej veci nejedná, k odňatiu majetku pridelcom nedošlo.»

Pokiaľ generálny prokurátor poukazoval na to, že odôvodnenie mimoriadnym dovolaním napadnutých rozsudkov nezodpovedá § 157 ods. 2 OSP a sú nepreskúmateľné, keďže sa riadne nevysporiadali s dôkazmi predloženými žalobkyňou, najvyšší súd uviedol, že *„odvolací súd potvrdil prvostupňový rozsudok ako vecne správny nielen podľa § 219 ods. 1 O. s. p., ale aj podľa § 219 ods. 2 O. s. p. [odkaz na toto ustanovenie je uvedený na strane 3 (4. odsek) rozsudku odvolacieho súdu], v zmysle ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. To znamená, že odvolací súd nielenže považoval odvolaním napadnuté rozhodnutie za vecne správne, ale že sa aj stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozsudku. Odôvodnenia napadnutých rozhodnutí obsahujú nielen vysvetlenie skutkových zistení a záverov, ku ktorým dospeli, ale tiež právne posúdenie týchto záverov (súdy v odôvodneniach uviedli rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah ich procesných úkonov a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na prejednaný prípad a z ktorých vyvodili ich právne závery a prijaté právne závery primerane vysvetlili). Odôvodnenia rozsudkov súdov nižších stupňov ako celok spĺňajú parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). So zreteľom na to dospel najvyšší súd k záveru, že v konaní nedošlo k procesnej vade namietanej dovolateľom.“*

K argumentácii generálneho prokurátora spočívajúcej v nesprávnom právnom posúdení veci [§ 243f ods. 1 písm. c) OSP] pokiaľ ide samotný prídel, najvyšší súd uviedol:

«Nariadenie č. 104/1946 Zb. SNR o vydávaní výmerov o vlastníctve pôdy, pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. upravovalo, ako to vyplýva z jeho názvu, vydávanie výmerov o vlastníctve pôdy pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. Podľa § 1 ods. 1 nariadenia vydávať prídelcom výmery o vlastníctve pôdy bolo oprávnené Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy. Výmer definuje ako verejnú listinu dokazujúcu vlastnícke právo prídelcu k pridelenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti, na základe ktorej príslušný knihovný súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech prídelcu bez podmienky dodatočného ospravedlnenia (§ 1 ods. 2 nariadenia č. 104/1945 Sb.). Z uvedeného je zrejmé, že ak výmer bol vydaný k tomu oprávneným subjektom a obsahuje všetky podstatné náležitosti, má povahu verejnej listiny so všetkými z toho vyplývajúcimi právnymi dôsledkami.

V danej veci Výmery o vlastníctve pôdy z 2. apríla 1948 splňali tak po formálnej, ako aj po obsahovej stránke všetky zákonné podmienky a náležitosti. Boli vydané Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave, teda orgánom podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1945 Sb. k tomu kompetentným. Je v nich uvedené, kto ho vydal, označenie právneho predpisu, podľa ktorého sa vydáva, akej veci sa týka, je datované, opatrené odtlačkom okrúhlej pečiatky a podpisom povereníka, obsahuje mená a priezviská bývalých vlastníkov, označenie osôb, v prospech ktorých sa vydáva, presné označenie nehnuteľností, ktorých sa týka a ďalšie podmienky, za ktorých sa uskutočňuje pridelenie k tam uvedeným nehnuteľnostiam. Ide preto nepochybne o prídelovú listinu, ktorú treba považovať za „perfektnú“ a ktorá má povahu verejnej listiny spôsobilej vlastnícke právo prídelcov k nehnuteľnostiam tam označeným preukázať (porovnaj R 44/2005, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 12/2004, 5 Cdo 157/2007).

Keďže k nadobudnutiu vlastníctva prídelom zásadne nebolo treba intabulácie, nedostatok zápisu nemá vplyv na vlastníctvo k prídelu. Z hľadiska vlastníctva nebola preto ani v danom prípade rozhodujúca skutočnosť, že v pozemkovej knihe nie je urobený zápis o prídelovom konaní.»

K ťažiskovej argumentácii generálneho prokurátora, podľa ktorej došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci [§ 243f ods. 1 písm. c) OSP], pokiaľ ide o stratu vlastníckeho práva prídelcov, najvyšší súd uviedol:

«... K zmene vlastníctva k predmetu pridelu mohlo v dobe do 26. januára 1955, kedy boli spísané zápisy o vyúčtovaní, dôjsť iba spôsobom predpokladaným vtedy platnou právnou úpravou, ktorou boli predovšetkým zákon č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), iné všeobecne záväzné právne predpisy upravujúce (spravidla obmedzujúce) prevod vlastníctva, medzi ktoré patrili napr. zákon č. 139/1947 Zb., nariadenie č. 106/1947 Zb., nariadenie č. 218/1949 Zb. a iné. Právna úprava v osobitných predpisoch bola vo vzťahu k vtedy platnému Občianskemu zákonníku úpravou špeciálnou, čoho dôsledkom bolo, že ustanovenia Občianskeho zákonníka bolo možné aplikovať iba vtedy, ak iná všeobecná právna úprava neustanovovala inak. Pre daný prípad to znamená, že pokiaľ ide o právny režim pozemkov, ktoré boli predmetom pridelu, na prevod týchto pozemkov platila osobitná právna úprava a len vtedy, ak táto osobitná právna úprava neustanovovala inak, len vtedy bolo možné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Nakoľko osobitná právna úprava neobsahovala ustanovenia o prevode vlastníctva (s výnimkou ustanovenia § 23 nariadenia č. 104/1945 Sb. - vid' citáciu uvedenú vyššie), hoci obsahovala ustanovenia o právomoci bývalých národných výborov vyúčtovať majetok pridelcov (§ 3 ods. 3 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva č. 507/1950 Ú. v.), pri absencii všeobecne záväznej úpravy treba na daný prípad aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Je nesporné, že podľa vtedy platného práva pôda do výmery 50 ha mohla byť iba v súkromnom vlastníctve. Súkromné vlastníctvo však podľa § 9 vtedy platnej Ústavy Československej republiky mohlo byť obmedzené iba zákonom. Nakoľko však, okrem uvedeného, žiadna zákonná právna úprava týkajúca sa súkromného vlastníctva poľnohospodárskej pôdy nebola vydaná, na zmenu vlastníctva pôdy bolo treba aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Vyplýva to z ustanovenia § 110 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vlastnícke pomery k pôde, založené na zásade „pôda patrí tým, ktorí na nej pracujú“ spravujú sa občianskym zákonníkom, pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak.

Podľa ustanovení Občianskeho zákonníka mohlo dôjsť k zmene vlastníctva niektorým zo spôsobov uvedených v ustanoveniach § 111 až § 118. Žiadny z týchto dôvodov zmeny vlastníctva však v danej veci nebol preukázaný ani účastníkmi tvrdený. Prichádza preto do úvahy iba spôsob predpokladaný ustanoveniami § 119 alebo § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 119 písm. a/ Občianskeho zákonníka veci, ktoré nepatria inému, sú vo vlastníctve štátu, ak nemajú cenu len nepatrnú. K veciam nepatrnej ceny, ktoré nepatria nikomu, môže nadobudnúť vlastnícke právo každý tým, že si ich privlastní.

Podľa § 132 vlastníctvo sa stráca najmä tým, že ho nadobudne niekto iný alebo že sa ho vlastník vzdá (ods. 1), vzdať sa nemožno vlastníctva k veciam, ktoré podľa predpisov o tom vydaných nemožno voľne scudziť (ods. 2).

Dovolací súd je toho názoru, že aplikácia ustanovenia § 119 písm. a/ Občianskeho zákonníka v danom prípade neprichádza do úvahy, nakoľko toto ustanovenie iba určuje, kto je vlastníkom veci, ak táto vec nepatrí nikomu. V danej veci je však nesporné, že pôda vlastnícky patrila prídelcom, preto nadobudnutie vlastníctva takýmto spôsobom neprichádza do úvahy.

Ustanovenie § 132 Občianskeho zákonníka umožňuje nadobudnutie vlastníctva vzdaním sa veci. Právo opustiť vec je súčasťou obsahu vlastníckeho práva a jeho podstatou je prejav vôle vlastníka nebyť naďalej vlastníkom veci. Právny úkon opustenia veci musí byť urobený slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne. Opustenie veci jej vlastníkom teda nepochybne zahrňuje vôľovú stránku tohto jednostranného právneho úkonu a musí napĺňať tiež vôľu vzdať sa vlastníctva veci a jej fyzické opustenie (obdobne rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 48/2008). Prejav vôle o vzdaní sa vlastníckeho práva musí byť teda nepochybný a procesne dôkazné bremeno zaťažuje toho, kto tvrdí, že sa stal vlastníkom. V prípade pochybností o tom, či došlo k opusteniu veci a k zániku vlastníckeho práva, treba vychádzať z predpokladu zachovania vlastníckeho práva (čl. 11 Listiny základných práv a základných slobôd). Samotné neužívanie veci samo osebe ešte neznamená zánik vlastníctva spôsobom podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Pre platnosť právneho úkonu o právach k nehnuteľnostiam Občiansky zákonník vyžaduje písomnú formu, okrem, ak ide o nájom rodinného domčeka alebo inej podobnej stavby alebo len časti budovy (§ 40 ods. 1 v spojení s § 38 Občianskeho zákonníka) a z právneho úkonu musí vyplývať bez akýchkoľvek pochybností vôľa vlastníka vzdať sa vlastníctva k určitej veci (viď rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 48/2008).

Dovolací súd pri posudzovaní otázky, či právnym predchodcom žalovaných zaniklo vlastnícke právo k predmetu prídelu vzdaním sa vlastníckeho práva, je zhodného názoru ako súdy nižších stupňov, že v konaní nebolo jednoznačne a nepochybne preukázané,

že k takémuto právnomu úkonu zo strany prídelcov došlo. Zo zápisov o vyúčtovaní z 26. januára 1955, s ktorými dovolateľ (rovnako žalobkyňa) spája vzdanie sa prídelu zo strany právnych predchodcov žalovaných, takýto prejav vôle nemožno vyvodit'. Z týchto zápisov je zrejmé, že k odovzdaniu prídelu došlo skôr ako boli spísané zápisy o vyúčtovaní (prídel mal byť odovzdaný do roku 1951, zápisy spísané v roku 1955). Zápisy len osvedčujú to, že dňom ich spísania došlo k vyúčtovaniu a že k odovzdaniu veci jedným z uvedených prídelcov, keďže sú podpísané len [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (podpisy ich manželiek, ktoré boli spoluvlastníkmi prídelu, na vyúčtovaní chýbajú), došlo v roku 1951 v prospech JRD. Len z predtlačeneho textu zápisov, v ktorom je uvedené, že prídelca „opúšťa prídel“ nemožno bez ďalšieho vyvodit', že právni predchodcovia žalovaných sa prídelu aj skutočne vzdali, keď navyše tieto vyúčtovania nie sú ani podpísané všetkými spoluvlastníkmi, ktorých sa prídel týkal. Skutočnosť, že pozemky, ktoré boli predmetom prídelu, prevzalo v roku 1951 do užívania JRD, taktiež nemožno stotožňovať so vzdaním sa vlastníctva zo strany prídelcov, resp. s opustením veci. Odovzdanie pozemkov do užívania JRD sa uskutočnilo za podmienok kolektivizácie uskutočnenej zákonom č. 69/1949 Zb. o jednotných roľníckych družstvách. Táto úprava ani vykonávací predpis k tomuto zákonu (nariadenie č. 75/1949 Zb.) však neupravovali vlastnícke vzťahy k pôde, ktorú má družstvo užívať. V tomto smere dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, so závermi ktorého sa stotožňuje.»

Sťažovateľ sťažnosť doručení ústavnému súdu, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo 5/2013 z 31. marca 2016, odôvodnil tým, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bolo porušené jeho právo na «spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, a to pre arbitrárnosť a svojvôľu súdu ohľadom:

1. absolútnej absencie vysporiadania sa s dôkazom o vlastníctve navrhovateľa, ktorým je súdu predložené Rozhodnutie ONV Bratislava - okolie, odbor pôdohospodárstva č. Pôd/1961 zo dňa 13. 2. 1961, ktoré úplne zjavne konštatuje nadobudnutie predmetných

pozemkov štátom (tak ako aj ostatných pozemkov zapísaných vo vložke č. 106 v danom katastrálnom území), pričom ide o zásadnú a relevantnú námietku navrhovateľa súvisiacu s predmetom súdnej ochrany,

2. absolútnej absencie vysporiadania sa s dôkazom o výkone materiálnej stránky vlastníckeho práva zo strany navrhovateľa, ako aj dôkazom o úplnej absencii výkonu materiálnej stránky vlastníckeho práva zo strany odporcov, pričom z hľadiska ďalej uvedených rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj ako „ESLP“) je efektívny výkon vlastníckeho práva rozhodujúcou skutočnosťou pre rozhodnutie či danému subjektu bude poskytnutá súdna ochrana pred ESLP alebo nie, pričom ide o zásadnú a relevantnú námietku navrhovateľa súvisiacu s predmetom súdnej ochrany,

3. nedostatočného vyhodnotenia a odôvodnenia vyhodnotenia dôkazov predložených navrhovateľom, majúcich povahu verejných listín, kde súd v rozpore s ustálenou judikatúrou vykladal obsah listiny inak ako textové znenie zjavne z listiny vyplýva, a to konkrétne pri listine „Zápis o vyúčtovaní s odchádzajúcimi prídelcami“ zo dňa 26. 1. 1955, ktorá môže samostatne predstavovať rozhodujúci a zároveň i podporný dôkaz, ide pritom o zásadnú a relevantnú námietku navrhovateľa súvisiacu s predmetom súdnej ochrany,

4. akceptácie viacerých preukázane nesprávnych a nezákonných rozhodnutí orgánov verejnej moci (notársky úrad, správa katastra), ktorých pochybnosť Najvyšší súd SR sám pripustil a napriek tomu sa nimi nezaoberal a ponechal viacnásobne založenú nezákonnosť, ktorou má byť založené vlastnícke právo právnych nástupcov bývalých prídelcov, t. j. odporkýň v 1. a 2. rade k novovytvoreným parcelám, ktoré dokonca chybné vymedzili prídel, a to na úkor skutočných vlastníkov.»

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej poukázal na to, že pôdu držali, obhospodarovali a nakladali s ňou štát a osoby, ktoré si na nej na základe riadnych stavebných povolení postavili rekreačné chaty. Od roku 1951 tak nikdy nerobili žalovaní či ich právni predchodcovia. Chaty boli postavené už v 70-tych rokoch minulého storočia. Tieto okolnosti nezohľadnil ani najvyšší súd. V súčasnosti sa už na základe žaloby žalovaných proti vlastníkom chat vedú na okresnom súde konania o odstránenie stavieb. Žalovaní ani ich predchodcovia od roku 1951 až do roku 2003 nijako nenapĺňali obsah nimi dnes tvrdého vlastníckeho práva k pozemkom, neobhospodarovali ich, nezaujímali

sa o ne a neplatili za ne dane (až v roku 2003 požiadali pozemkový úrad o navrátenie vlastníctva). Neobstojí ani argumentácia deformáciami totalitného režimu, ktorý im mal znemožňovať výkon ich práv, pretože žalovaní sa o pozemky nezaujímal ani počas štrnástich rokov po spoločenských zmenách (1989 – 2003). Vo vzťahu k zápisom o vyúčtovaní s odchádzajúcimi prídelcami z 26. januára 1955 síce najvyšší súd nepochyboval, že ide o listiny riadne vydané oprávneným štátnym orgánom, avšak napriek ich jednoznačnému obsahu, ktorý je v nich slovne vyjadrený („... *prídelca opúšťa prídel...*“) nevyvodil z nich záver o opustení pozemkov prídelcami. Podľa názoru sťažovateľa sú tieto zápisy verejnými listinami, čo malo byť zohľadnené pri vyhodnotení týchto listín ako dôkazu. Vzhľadom na to nemal byť skúmaný obsah listín z hľadiska jeho pravdivosti. Listina mala byť buď prijatá ako dôkaz, alebo malo byť konštatované a riadne odôvodnené, že ide o nulitný akt. Najvyšší súd vykladal dotknuté ustanovenia stredného občianskeho zákonníka v rozpore s ich účelom a zmyslom, pretože vzdanie sa prídelu je jednostranný právny úkon a znamenalo obnovenie vlastníckeho práva štátu podľa § 132 ods. 1 a § 119 písm. a) zákona č. 141/1950 Zb. Najvyšší súd svoje rozhodnutie nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnil a pri hodnotení dôkazov bol jednostranný. Ďalej sťažovateľ poukázal i na obsah inej verejnej listiny, a to rozhodnutia ONV Bratislava-okolie, odbor poľnohospodárstva č. Pôd/1961 z 13. februára 1961, ktorú ako dôkaz predložil najvyššiemu súdu v mimoriadnom dovolacom konaní podaním z 12. marca 2013, z ktorej tiež vyplýva, že pozemky po [REDAKOVANÉ] v k. ú. [REDAKOVANÉ] vrátane sporných, po tom, čo boli k 1. januáru 1955 opustené prídelcami, nadobudol do vlastníctva štát. Sťažovateľ zdôraznil i to, že opustenie veci ako právny úkon možno urobiť aj konkludentne, nevyžaduje sa preň písomná forma a nevyžadovala sa ani v rozhodnom čase. Poukázal i na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 465/2000, ktoré mal k dispozícii i najvyšší súd vo veci sťažovateľa (na č. 1. 211-213 spisu okresného súdu), z ktorého vyplýva, že zrieknutie sa vlastníctva k prídelu znamenalo obnovenie vlastníckeho práva štátu k prídelu a takéto vzdanie sa prídelu možno vyvodiť zo zápisu o vyúčtovaní s odchádzajúcim prídelcom. Naopak, najvyšší súd vo veci sťažovateľa svoje rozhodnutie založil na tom, že iba neužívanie pozemku samo osebe nespôsobuje zánik vlastníckeho práva, čo je síce záver vo všeobecnosti správny, ale vo veci sťažovateľa musí byť konfrontovaný s konkrétnym zisteným skutkovým stavom. V závere sťažnosti poukázal

sťažovateľ na to, že k zápisu žalovaných katastrálnymi orgánmi došlo nezákonne, pričom tieto orgány zápis vykonať nemali (pretože vlastnícke právo iných subjektov k pozemkom bolo už na liste vlastníctve zapísané) a mali preto žalované odkázať na podanie určovacej žaloby. Zároveň poukázal i na to, že najvyšší súd dovolanie generálneho prokurátora zamietol a obdobne zamietli žalobu i okresný súd a krajský súd vo vzťahu k všetkým pozemkom napriek tomu, že je zrejmé, že niektoré z nich neboli ani len súčasťou prídelu (napr. parcela č. 806, teraz časť parcely č. 808/27 a 808/28).

Sťažovateľ preto navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Predsedníčka najvyššieho súdu sa vyjadrila k sťažnosti podaním č. KP 3/2016-54, Cpj 27/2016 z 13. septembra 2016, ktorým navrhla sťažnosti nevyhovieť, pretože napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie generálneho prokurátora zamietnuté, nie je svojvoľné ani zjavne neodôvodnené, a tak ústavne neakceptovateľné. Najvyšší súd sa v ňom vysporiadal so všetkými dovolacími argumentmi generálneho prokurátora. Súčasne vyslovila súhlas s upustením od ústneho pojednávania. Na tomto stanovisku zotrvala i v doplnení vyjadrenia podaním č. KP 3/2016-54, Cpj 27/2016 z 10. apríla 2017, ktorým reagovala na vyjadrenia sťažovateľa.

Sťažovateľ vo vyjadrení zo 14. októbra 2016 k stanovisku najvyššieho súdu, ako aj vo vyjadrení z 24. mája 2017 zhrnul dôvody sťažnosti a zdôraznil, že sa pridrižiava doterajšej argumentácie. Zvýraznil ďalej to, že je potrebné zohľadniť materiálnu stránku vlastníckeho práva, a poukázal na rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej okrem iného vyplýva, že za majetok v zmysle Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa nepovažuje nádej na uznanie bývalého vlastníctva, ktorého výkon už dlho nie je efektívny. Sťažovateľ znova poukázal i na to, že ani napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nedalo odpovede na podstatné otázky, ktoré nastolil v priebehu konania a ktoré boli pre vec zásadné. Poukázal i na obsah vyjadrení

vedľajších účastníkov mimoriadneho dovolacieho konania, s ktorými sa stotožňuje a z ktorých tiež vyplýva, že už polstoročie sú na sporných pozemkoch chaty nie len vedľajších účastníkov, ale i viacerých ďalších osôb, a čo sa týka týchto pozemkov, uzatváral štát ako vlastník nájomné zmluvy, nevykonávala sa na nich žiadna poľnohospodárska činnosť, tobôž ju nevykonávali žalované či ich právni predchodcovia a vlastníci chát mnoho rokov riadne uhrádzali nájomné štátnym lesom. Aj sťažovateľ vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustil podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd poukazuje na to, že jeho úlohou nie je posudzovať vhodnosť a účelnosť výkladu príslušného právneho predpisu všeobecným súdom. Ústavný súd hodnotí, či v konkrétnej veci uskutočnený výklad právnej normy je ústavne udržateľný, t. j. či nie je arbitrárny (svojvoľný) alebo zjavne neodôvodnený. Rovnako tak ústavný súd nezosúladzuje rozdielnu judikatúru všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 342/2010, III. ÚS 348/2011, IV. ÚS 142/2012, III. ÚS 11/2014). Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

Ústavný súd konštatoval už i to, že skutkové závery všeobecného súdu môžu byť predmetom jeho preskúmavania iba vtedy, ak by z nich vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma.

Z pohľadu ústavnoprávneho teda treba určiť povahu prípadov, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd. V konaní o ústavnej sťažnosti možno za také považovať prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojoľnej aplikácie jednoduchého práva (m. m. I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011). Inými slovami, v prípadoch posudzovania individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je úlohou ústavného súdu preskúmať príslušné právne predpisy a prax *in abstracto*, ale obmedziť sa, nakoľko je to len možné, na posúdenie konkrétneho prípadu s cieľom zistenia, či spôsob, akým boli uvedené predpisy aplikované alebo sa dotkli sťažovateľa, viedol k porušeniu ústavy a príslušných medzinárodných zmlúv.

Ústavný súd sa zaoberal najprv závermi najvyššieho súdu týkajúcimi sa nadobudnutia vlastníckeho práva právnyimi predchodcami žalovaných, ktorými najvyšší súd reagoval na argumentáciu generálneho prokurátora v mimoriadnom dovolaní. Najvyšší súd v tejto otázke veľmi presvedčivo, dôsledne a v súlade so stabilnou rozhodovacou

praxou odôvodnil svoj záver, podľa ktorého výmery o vlastníctve pôdy z 2. apríla 1948 vydané pre právnych predchodcov žalovaných spĺňali po formálnej, ako aj obsahovej stránke všetky zákonné podmienky a náležitosti nariadenia č. 104/1946 Sb. nar. SNR o vydávaní výmerov o vlastníctve pôdy pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. nar. SNR, v dôsledku čoho právni predchodcovia žalovaných nadobudli vlastníctvo k sporným pozemkom, a to aj bez intabulácie výmerov. Ústavný súd sa stotožňuje i s ďalším právnym záverom najvyššieho súdu, podľa ktorého právnou normou, na základe ktorej treba posúdiť prípadné následné zmeny vlastníctva k predmetu prídela v dobe do 26. januára 1955, je zákon č. 141/1950 Zb., pričom s ohľadom na okolnosti tejto veci do úvahy môže prichádzať iba spôsob zmeny vlastníctva predpokladaný § 119a § 132 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb.

Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. vlastníctvo sa stráca najmä tým, že ho nadobudne niekto iný alebo že sa ho vlastník vzdá.

Podľa § 119 písm. a) prvej vety zákona č. 141/1950 Zb. veci, ktoré nepatria inému, sú vo vlastníctve štátu, ak nemajú cenu len nepatrnú.

Podstatou ochrany, o poskytnutie ktorej žiadal v konaní sťažovateľ svojou žalobou všeobecné súdy, bolo na základe vykonaných dôkazov právne posúdiť, či k zániku vlastníckeho práva právnych predchodcov žalovaných došlo, a v kladnom prípade i to, či v jeho dôsledku nadobudol vlastnícke právo k predmetu sporu štát. K zániku vlastníctva malo dôjsť tým, že právni predchodcovia prídela opustili a tým sa vzdali svojho vlastníctva k nemu, čo malo byť potvrdené v zápisoch z roku 1955. Úlohou všeobecných súdov teda bolo ustáliť, či k príslušnému právnemu úkonu (právnej skutočnosti) došlo a vzhľadom na tvrdené okolnosti zaoberať sa jeho platnosťou. Dôkazné bremeno o samotnom prejave vôle nepochybne zaťažuje toho, kto tvrdí, že k vzdaniu sa vlastníckeho práva k veci došlo, avšak dôkazné bremeno na existenciu konkrétnych okolností, ktoré mali spôsobiť prípadnú neplatnosť takéhoto právneho úkonu, ťaží už toho, kto tieto okolnosti tvrdí.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní vo vzťahu k riešeniu otázky vzdania sa vlastníctva právnyimi predchodcami žalovaných k prídeltu vyčítal rozsudkom okresného súdu i krajského súdu, že zaťažili konanie inou vadou konania v zmysle § 243f ods. 1 písm. b) OSP, ktorú videl jednak v nedostatočnom zistení skutkového stavu veci z dôvodu nevykonania všetkých dôkazov, jednak v nesprávnom vyhodnotení vykonaných dôkazov a vyčítal im i nesprávne právne posúdenie veci [§ 243f ods. 1 písm. c) OSP].

Najvyšší súd na námietky generálneho prokurátora týkajúce sa zisteného skutkového stavu reagoval iba konštatovaním, podľa ktorého sa stotožnil so záverom okresného súdu i krajského súdu, že *„nikdy nebolo preukázané, že... by právni predchodcovia žalovaných (prídelci) pozemky, ktoré im boli pridelené, hoci aj konkludentne dobrovoľne opustili, resp. sa vzdali vlastníckeho práva, že v zápisniciach o vyúčtovaní z 26. januára 1955 nie je žiadna zmienka o vzdaní sa vlastníckeho práva“*. Vo vzťahu k zápisnici o vyúčtovaní s odchádzajúcimi prídelcami 26. januára 1955 najvyšší súd v závere svojho rozhodnutia uviedol, že *„je zhodného názoru ako súdy nižších stupňov, že v konaní nebolo jednoznačne a nepochybne preukázané, že k takémuto právnomu úkonu zo strany prídelcov došlo“*. Svoj záver podoprel však iba zistením, že z týchto zápisov je zrejmé len toľko, že k odovzdaniu prídeltu malo dôjsť skôr ako boli zápisy spísané (prídel mal byť odovzdaný do roku 1951 a zápisy spísané v roku 1955). Ak je v zápise výslovne uvedené, že prídelca *„opúšťa prídel“*, tu najvyšší súd zdôraznil, že ide o *„predtlačený text“*, a tak *„nemožno z toho vyvodit', že právni predchodcovia žalovaných sa prídeltu aj skutočne vzdali“*.

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový

a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Posudzujúc odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu v jeho časti týkajúcej sa námietok generálneho prokurátora smerujúcim k zistenému skutkovému stavu, ústavný súd nepovažuje odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu za vyhovujúce uvedeným požiadavkám, pretože nedáva presvedčivú odpoveď na otázku, z akých dôvodov sa najvyšší súd stotožnil so záverom okresného súdu a krajského súdu, podľa ktorého nebolo preukázané, že by právní predchodcovia žalovaných pozemky, ktoré im boli pridelené, hoci aj konkludentne opustili.

Pokiaľ ide o skúmanie platnosti právneho úkonu vzdania sa prídeltu, najvyšší súd nastolil aj otázku vyžadovanej formy tohto právneho úkonu, avšak jednoznačne na ňu neodpovedal. V tejto súvislosti nie je zrejmé ani to, či najvyšší súd za prejav vzdania sa vlastníctva považuje už samotné opustenie veci. Najvyšší súd zdôraznil na niekoľkých miestach, že zápis o vyúčtovaní z 26. januára 1955 podpísali iba [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], pričom „*podpisy ich manželiek, ktoré boli spoluvlastníčkami prídeltu*“ chýbajú. Aký právny následok a z akých dôvodov tejto okolnosti najvyšší súd priznal, však z jeho rozhodnutia už nevyplýva.

Na základe uvedeného ústavný súd predovšetkým konštatuje, že ustanovenia právnych noriem, ktoré boli vo veci všeobecnými súdmi aplikované, je namieste vykladať tak, že i prídelca sa môže prídeltu vzdať v zmysle § 132 zákona č. 141/1950 Zb. či tento opustiť, rovnako ako sa každý vlastník môže vzdať vlastníctva k veci či vec opustiť, pretože právo opustiť vec a vzdať sa jej vlastníctva je súčasťou obsahu vlastníckeho práva. Tak ako to uviedol i najvyšší súd, jednostranný právny úkon opustenia veci však musí byť urobený slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, zahrňuje vôľovú stránku a musí napĺňať tiež vôľu vzdať sa vlastníctva veci a jej fyzické opustenie, pričom iba samotné neužívanie veci samo osebe ešte neznamená zánik vlastníctva. Vzdanie sa prídeltu podľa § 132 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. ako jednostranný právny úkon vlastníka, ktorým sa vzdáva jeho vlastníctva, potom znamená obnovenie vlastníckeho práva štátu k prídeltu; vzdanie

sa prídely nie je prevodom vlastníckeho práva, ale prechodom vlastníctva na štát (obdobne rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 465/2000 z 25. marca 2002, na ktorý poukazoval i sťažovateľ).

Podľa názoru ústavného súdu z už vykonaného dokazovania (najmä z obsahu zápisu o vyúčtovaní z 26. januára 1955) vyplýva, že právni predchodcovia žalovaných, a to ■■■■■ a ■■■■■ prejavili dostatočne jasne vôľu opustiť prídely, ktoré aj s manželkami opustili. O takomto (skoršom) prejave vôle nemožno mať pochybnosti ani v prípade, ak príslušná listina neobsahuje výslovné uvedenie slov „*vzdáva sa vlastníckeho práva*“, pretože obsah zápisu o vyúčtovaní z 26. januára 1955 v celkovom kontexte ani inak interpretovať nie je možné. Na tom nič nemení zistenie najvyššieho súdu, podľa ktorého slová „*opúšťa prídely*“ sú na listine (zápise o vyúčtovaní z 26. januára 1955) predtlačené. To však, či prejav ich vôle možno považovať za platný právny úkon vzdania sa vlastníctva, alebo naopak sú dané dôvody jeho neplatnosti, ako naznačuje najvyšší súd, v konaní predmetom dokazovania nebolo a ani rozhodnutia všeobecných súdov nepriniesli na túto otázku dostatočne a presvedčivo odôvodnenú odpoveď. Túto nejasnosť ešte zvyrazňuje i to, že k opusteniu prídely došlo zjavne prv, než bol vyhotovený a podpísaný zápis o vyúčtovaní. Nevyriešená ostala požiadavka formy právneho úkonu, ako aj otázka vplyvu absencie podpisov manželiek na (dodatkových) zápisoch o vyúčtovaní z 26. januára 1955 na prípadnú platnosť úkonu. Rovnako tak pokiaľ vznikla pochybnosť o slobode prejavu vôle, nemožno takýto právny úkon považovať za absolútne neplatný iba s poukazom na všeobecný stav spoločnosti, právnu úpravu kolektivizácie a združstevňovania či hodnotenie jeho celkového priebehu v štáte bez zohľadnenia okolností konkrétnej veci.

Ústavne neudržateľným a nekonzistentným sa potom javí opačný záver o nepreukázaní prejavu dostatočne jasnej vôle ■■■■■ a ■■■■■ vzdať sa vlastníctva prídely, rovnako ako aj poukaz na možnú neplatnosť vzdania sa vlastníckeho práva bez relevantného odôvodnenia. Tieto závery najvyššieho súdu treba považovať za jednostranné.

Pokiaľ však sťažovateľ opakovane poukazuje na mnohoročné neprejavovanie záujmu právnych predchodcov žalovaných o predmet sporu, táto skutočnosť sama osebe nemohla

spôsobit' zánik vlastníckeho práva, pokiaľ toto nezaniklo už prv. Pre vec má však význam práve s ohľadom na to, že postupom katastrálnych orgánov došlo k zmene zápisu vlastníckeho práva štátu na základe predloženia výmerov z roku 1948 žalovanými s výrazným časovým odstupom, čoho dôsledky sa prejavujú v dôkaznom bremene i v tomto konaní. Pokiaľ by totiž k tomu zápisu vlastníckeho práva žalovaných nedošlo, boli by v konaní o určenie vlastníctva žalovaní v postavení žalobcov a v takom prípade by skutočne pre posúdenie vyžadovanej kvality ochrany, ktorá by im mala patriť, bolo nevyhnutné k ich vlastníctvu pristupovať i so zohľadnením rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, na ktorú poukázal sťažovateľ. Pokiaľ teda všeobecné súdy v priebehu konania niekoľko ráz zdôraznili, že práve prebiehajúce konanie má s konečnou platnosťou vyriešiť spor o vlastníctvo, nemôžu na druhej strane k tomuto ústavne relevantnému aspektu vlastníckeho práva (práva na majetok) neprihliadať.

Vzhľadom na nastavenie požiadaviek práva na spravodlivý proces rozsudok najvyššieho súdu s poukazom na uvedené dôvody neobstojí, pretože v danom prípade došlo postupom najvyššieho súdu k takej interpretácii a aplikácii dotknutých právnych predpisov, ktorá nie je zlučiteľná s ústavou, t. j. je z ústavného hľadiska neospravedliteľná. Najvyšší súd sa zároveň nevysporiadal dostatočným spôsobom s pre vec podstatnou argumentáciou generálneho prokurátora v mimoriadnom dovolaní. Závery, ktorými sa najvyšší súd vo svojom rozhodovaní riadil, považuje ústavný súd za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, v dôsledku čoho nedošlo k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany sťažovateľovi.

S ohľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

III.

Ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, rozhodnutie, ktorým bolo porušené základné právo, zruší v rozsahu, v ktorom toto rozhodnutie porušilo základné právo (§ 56 ods. 2

zákona o ústavnom súde), a v tomto rozsahu vec vráti na ďalšie konanie [§ 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. V danom prípade na ochranu základného práva sťažovateľa bolo potrebné napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde). Najvyšší súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde; bod 2 výroku nálezu).

Najvyšší súd vychádzajúc z toho, že právní predchodcovia žalovaných, a to [REDACTED] a [REDACTED] prejavili dostatočne jasne vôľu opustiť prídelý, ktoré aj opustili, bude sa musieť vysporiadať s otázkou, či z výsledkov vykonaného dokazovania v doterajšom konaní je preukázané, že tak urobili neslobodne, ako aj s otázkou, aký vplyv na platnosť tohto úkonu mala skutočnosť, že zápisy z roku 1955 neboli podpísané ich manželkami, pretože iba tak je možné uzavrieť, či k platnému vzdaniu sa vlastníctva prídelcami došlo a či v takom prípade vlastnícke právo prešlo na štát.

Ústavný súd sťažovateľovi napokon priznal náhradu za tri úkony právnej služby [prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti v roku 2016, vyjadrenie z 24. mája 2017 podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Základná sadzba za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 je 143 € a hodnota režijného paušálu je 8,58 €; v roku 2017 je základná sadzba 147,33 € a hodnota režijného paušálu 8,84 €. Celkovo trovy právneho zastúpenia sťažovateľa tak predstavujú sumu 551,20 € vrátane 20 % DPH, ktorej je právny zástupca sťažovateľa platiteľom (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Keďže si však sťažovateľ uplatnil právo na náhradu trov konania v celkovej výške 545,69 €, bola mu náhrada trov v tejto výške ústavným súdom i priznaná.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. Z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde; bod 3 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2017